

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 12.

Indult Bétsből, Kedden, Februárius' 10-dikén, 1829.

B é t s.

Ő Ts. K. Felsege méltóztatott Hidvégi Gróf Nemes János Ts. K. Kamarás Urat és eddig Erdélyben a' Fogarasi Districtus Administratorát Felső Fejér Vármegyében Fő Ispányi Administrátorrá kegyelmesen ki nevezni.

A' közelebb mult oskolai esztendőben itta' Bétsi Ts. K. Universzitásnál 20 an vétettek fel az Orvosi Tudományt végzett Ifjak közzül az Orvos Doctori Karba, kik között Magyar és Erdély Országgi születésűek heten vannak, úgymint: Hoffelder Jó'sef Úr, Veszprémből; Bodosi Jó'sa Dániel Úr, Szepsi Szent-Györgyről, Erdélyből; Borosnyai Lukáts János Úr, M. Vásárhelyről, Erdélyből; Koppelman Mandl Emanuel, Posonból; Meszarovits Nesztor Úr, Irrekről Szerem Vármegyéből; Róth János Péter Úr, Szászvárosról Erdélyben; Schonbek Jó'sef Úr, Szegedről.

Nálunk az idő járása folyvást kemény hideg napokkal tart. A' sok havazás az Ország útakon való járást nagyon terhessé teszi, a' távolabb helyekkel pedig a' közösülést a' fővárossal szinte elzárta.

N a g y B r i t a n n i a.

London, Jan. 29-kén. A' Király Windsorból szándékozik a' Fő város-

ba, a' St. James Palotába, bé jöni; és — a' mint gondolják — a' Parlament megnyittatásáig itt fog múlatni. — Jan. 25-kén Kabinét Gyűlés tartatott a' Külső Ministernél, mellyen minden Ministerek jelen voltak. —

Exeterben Jan. 16-ikán Megye-Gyűlés tartatott, mellyben meghatározatott, hogy a' Parlament a' Megye (Devonshire) nevében megkérettesék az eránt, hogy a' Katholikusoknak semmi-némű újabb Kedvezéseket ne engedne. A' Gyűlés (melly a' Londoni levelekben felette hosszasan leíratatik) eképpen ment végbe: A' Gyűlésnek helyévé az Exeteri Kastély Udvara volt választva. Jobb felől ültek és állottak azok, kiknek kívánságára hívatott a' Gyűlés egybe (az Anti Katholikusok); bal felől az ellenkező félen lévők. Középuitt ült a' Fő Sherif (Fő Ispán) Langmead Ur, kinek balja felől Hertzeg Somerset, Lord Morley, Seymour, Russell, Clifford, Ebrington 's a' t. Urak ültek; jobb felől, az Antikatholikus oldalon, Lord Rolle Exmouth, 's a' t. és 40-nél több Papok foglaltak helyet. — Fursdon Ur állott fel legelőször, és eleibe terjesztette a' Gyűlésnek azon Javallást, mellyet az Anti Katholikusok előre kidolgoztak, és a' mellynek értelme rövideden ide megy ki: „A' Devon Megyei Szabadosok és lakosok „Esedező levéllel járuljanak a' Parlament-

„hez, alázatosan elő terjesztvén, hogy
 „ők az Országnak mostani Constitutiójá-
 „hoz tántoríthatatlanul ragaszkodnak,
 „meglévén győzöttetve, hogy ez a' leg-
 „jobb és egyedül való védbástyája a' Pol-
 „gári és Vallásos szabadságnak; egyéb-
 „aránt nem tzeljok senkitől az igazságos
 „jussokat eltartoztatni, és szívek szerént
 „megnyugosznak minden Rendelésekben,
 „mellyek a' Katholikusok személyeiknek
 „és birtokaiknak bátorságát 's Vallási te-
 „kintetben, a' leghatártalanabb türedel-
 „met rendelik és adják; de szüntelen el-
 „méjekben tartván, hogy az Ország Con-
 „stitutiója, Protestans Constitutio, abban
 „az alázatos vélekedésben vannak, hogy
 „ollyan személyeket, kik a' Római Egy-
 „ház tudományát és Principiumait vall-
 „ják és tartják, nem lehet veszedelem
 „nélkül a' törvényhozó és Végrehajtó Ha-
 „talomban részesíteni. Annál fogva ők
 „mélységes tisztelettel esedeznek a' tisz-
 „telet Ház előtt, méltóztassék minden
 „ollyan törvényekre, mellyek a' mosta-
 „ni Protestans Constitutióinak gyengítésé-
 „re vagy lerontására javallásba tétetni
 „találnának, a' maga böltsességében E-
 „gyezését nem adni.“ — Fulford Ur
 oltalmazta ezen javallást. Gróf Morley
 ellene állott fel, és azt mondta, hogy
 jobb lenne a' dolgot magára a' Parla-
 mentre hagyni. Ő nem akar semmit a'
 Katholikusok ügye mellett felhozni, mert
 a' mit csak az ész, a' tudomány és a' sza-
 bad száj e' dologban mondhat, a' már
 mind meg van mondva. Csak azt jegyzi
 meg, hogy a' legnagyobb emberek a'
 közelebbi 30 esztendő alatt Pitt, Fox,
 Windham, Grenville, Whit-
 bread, Canning, az Emancipatio mel-
 lett állottak. Egyébaránt ő azt hiszi, hogy
 ez a' dolog sokkal fontosabb, mint sem
 egy Megye Gyűlés arról végezhetne, a'
 Finantziát vette fel például: Irlandiában
 6,000 katonának kellene lenni, melly-

nek tartása 240,000 f. sterlingbe kerül-
 ne; úgy de most 30,000 fegyveres ember
 van, mellynek tartására 1,200,000 f. ster-
 linget kell ki adni. Mennyit meglehetne
 itt kémelleni? Annakokáért ő úgy gon-
 dolkozik, hogy mivel a' tárgy sokkal
 szélesebb kiterjedésű, mint sem arról a'
 Gyűlésnek határozást tenni lehetne, bíz-
 zák a' dolgot a' Parlementre. Courte-
 nay Ur oltalmazta ezen tanátslást. Hould-
 svorth Ur azt fogná megszerentséesebb
 napnak Anglia Históriájában tartani, a'
 mellyen a' Katholikusok a' Constitutio-
 hoz botsáttatnak, mert akkor mindnyá-
 jan egy nép lennének (lármás tetszés),
 de azt a' mostani időben megengedni ve-
 szedelmesnek gondolja. A' tárgyat a' mi
 illeti, arról igen is, illik a' népnek ta-
 nátskozni, kivált mikor ollyan emberek
 is mint Lord Ebrington nyilván az
 Irlandiai Katholikus Egyesület mellé áll.
 Igyekezett továbbá hosszas Hisztóriai Ér-
 tekezésben VIII Henrik idejétől fogva
 megmutatni, hogy az Anglusok a' Bib-
 liának köszönhetik szabadságokat, a'
 mi a' Római Katholikusoknál tilalmazva
 van. Lord Ebrington így felelt: „én
 nem akarom a' Halgatókat, VIII Hen-
 rikről és Mária Királynéről való Ér-
 tekezésekkel terhelni, sem azon Theo-
 lógiai Perlekedésekkel, mellyek Hen-
 rik és Lambert között folytak, a'
 mellyeket a' Király Disputatióval kezdett
 el 's azzal fejezett be, hogy ő Lam-
 bertet felakasztatta 's száját a'képpen
 bédugta (Nagy Nevetés): Hanem újabb
 dolgokról szóllok, mellyeknek fontosab-
 baknak kell lenni. Én, mint barátja az
 Emancipatiónak ez előtt 5 esztendővel Ir-
 landiába mentem, és illy hosszas ott la-
 kozásom alatt nem hogy más gondolatok-
 ra tértem volna, hanem inkább telyesen
 meggyőződtem, hogy Irlandiát mulha-
 tatlanul egyenlő szabadságba kell An-
 gliával emelni, mert különben el fog sza-

kadni Nagy Britanniától (nagy lárma, és tetszés). Így gondolkoznak sok külső Országi Fejedelmek is. Azomban, éppen most szállott alá Nagy Britanniának befolyása Száraz Európára, el annyira, hogy ilyenre még nem emlékezünk. Nem soká elközelít a' veszedelem órája, a' mikor szükséges lesz az Országban az egyetértés. Ditsérte végre a' Lord a' Katolikus Egyesületet, mivel a' szegénységet a' Gazdagok ellen oltalmazza, mert a' mint Lord Redesdale mondta, Irlandiában két törvény van, egyik a' gazdagok számára, másik a' szegényekére. — Lethbridge Ur alig győzött a' beszédből ki fogyni a' Katolikus Egyesület ellen. Ekkor Buller Ur elő állván egyenesen azt tanátsolta, hogy a' Parlamenttől az Emancipatiót kell kívánni. Lord Seymour oltalmazta e' javallást. A' zavarodás és a' lárma erre olly nagy lett, hogy többé senki szóra nem jöhetett. Végre a' legelső javallást, a' többség — a' Gyűlésnek három ötödrésze — megerősítette.

Hasonló Gyűlések (de nem Megye Gyűlései) tartattak a' Cornwalli és Staffordi Megyékben: a' hol hasonló Határozások tételtek.

Londonban Jan. 18 és 19-kén igen tsudálatos idő volt, egy felől (a' Város északi végénél (a' nap sütött, más felől olly nagy köd és setétség volt, hogy járni is alig lehetett és a' Sz. Pál templomában gáz-világnál kellett a' reggeli Isteni tiszteletet tartani.

P o r t u g a l l i a.

Lisbona, Jan. 14-kén. A' folyó H. 9-kén éjtszaka újra egy Öszveesküvés tudódott ki és nyomattatott el, mellynek tzelja a' mostani Országlásnak megbuktatása volt. Az Öszveesküvés feje Moreira Generális volt, hajdani Hajós Vezér,

a' kit több Öszveesküdtekkel együtt éppen abban a' szempillantásban fogtak el, midőn a' Planum kiviteléhez fogna.

Frantzia Ország.

Páris, Jan. 31-kén. A' Fő Rendek Háza Jan. 28-kán tartotta első Ülését és a' Biztosokat, kik a' Válasz Felírást a' Királyi Beszédre készítenék, ki nevezte, kik is ezek: Hertzeg Brissac, Hg Lewis, Hg Doudeauville, Marquis Marbois, Marquis Talaru, Báró Barante, és Báró Pasquier. — A' Követek Háza hasonlóan Ülést tartott, és sors Vonás által a' 9 Bureau tagjait kiválasztotta, 's egyszersmind a' Bureaukba Elölülöket és Titoknokokat nevezett; végre az új Követeknek Meghatalmazó-leveleiket vette vizgálat alá. — Jan. 29-kén, az Elölülői hivatalra (mellyet most a' legidősebb Követ viszen) elválasztotta a' Ház azon öt Candidatusokat, kik közzül a' Király a' rendes Elölülöt ki fogja nevezni. Candidálva vannak: Royer Collard, Casimir Perrier, Berbis, Sebastiani, és Delalot Urak.

Az Algiri Dey (a' mint az Aviso de la Mediterranée Jan. 20-káról írja) a' minap Követet küldött Tunisba. Melly követségnek azt az okát gondolták, hogy a' Dey a' Tunisban lévő Frantzia Consullal Lesseps Urral békességi alkudozásokba akar botsátkozni. De, ez a' gondolat és a' békességnek reménylése minden fundamentom nélkül való volt. A' Dey hallani sem akar az Alkudozásokról, és a' mi hajóinktól nem fél. Az Algiriaknak most két Fregátjok és öt kisebb Hajójok áll készen; ezek, Florát és Proserpinát (az Algirt bészárva tartó Frantzia Fregátokat) Károly napján megakarták támadni, mivel azt hitték, hogy a' mi

Hajós Katonáink és legényeink ezen a uapon mind részegek fognak lenni 's har-
tzolni nem fognak tudni. A' Deynek
erőszakkal kellett őket az ellenünk va-
ló ki indulástól eltartóztatni.

Toulonba Jan. 20-kán újra egy
tsapat Katonaság érkezett meg Moreából,
a' Dido nevű Fregáton, melly is Jan.
9-kén indult meg Pátrászból.

A' Párisi Kir. Törvényszék Jan. 20-
kán különös egy perben hozott ítéletet.
A' Sokfélék (des Varietés) nevű
Theatromban, egy Színjászó, Rustan
Filep, a' kinek mintegy 25,000 Frank
fizetése jár a' Játékszintől, nem akart
egy új Vig-Játékban (a' Jonásban) va-
lami Rollét (a' Fretineau rolléját) fel-
vállalni, azt vetvén okúl, hogy az má-
sod rendű, és ő hozzá nem illő rollé.
A' Director bévádolta ezért Rustánt
a' Kereskedési-Törvényszék előtt, a' hol
Rustánra 10,000 Frank bírság mon-
datott, ha az említett Rollét, harmad-
nap alatt, el nem játsza. De Rustán
nem játszotta el; ekkor fogságba tétetett,
minthogy a' bírságot le fizetni nem akar-
ta; és, innen apellált. A' Kir. Törvény-
szék az elébbi ítéletet helybe hagyta, 's
10,000 Frankjába kerül Rustánnak,
ha Fretineaut nem játsza.

H o l l a n d i a.

A' Király Jan. 21-kén fogadta egy
Privát-audientzián Hughes Urat az E-
szak Amerikai Követet, a' ki Ő Felségé-
nek általadta azon levelet, mellyben az
Egyesült Statusok nevében Ő Felsége
megkéréttetik, hogy a' Határ-perlekedés-
ben, Nagy Britanniai és Észak-Amerika
között méltóztassék Köz-Bíró lenni. —
Brüssselben Dec. 25-dikán 15 Pékek
idéztettek törvénybe, mivel a' lisztet
kénkősavanyos rézzel (Kék gálittzal, v.
Vitriollal) megvesztegették; a' Patikáriu-

sok is Bírószerk elébe állítottak, a' kik-
től a' Pékek a' vitriolt vették.

O r o s z O r s z á g.

Sz. Pétervára, Jan. 25-kán. A'
Tsászár, Status-Tanátsos Báró Krüde-
ner Urat — a' ki Követ volt az Észak-
Amerikai Státusoknál — Követségbeli szol-
gálatjáért a' Sz. Anna Rendjének nagy
Keresztjével és egy saját kenével írt Ke-
gyelmes levéllel megtisztelte. — A' lako-
sok száma Sz. Pétervárában, a' legújabb
Felszámlálás szerént, 422,166; kik köz-
zül férjfiak 297,445, asszonyok 124,721.
Születtek a' multesztendőben, fiúk: 4904,
leányok: 4875: fattyú gyermekek 10. —
Meholtak 6856-an.

Tiflis, Dec. 24-kén. A' Persiai
Hadiadózásból 550,000 Tomár, 8 Ku-
rur (1,290,000) a' 41-ik Vadász Rege-
ment két Kompániájának késérete alatt,
a' Gergeri Határszélen a' Veszteg-
löbe (Quarantaine) megérkezett. — Az
Avar Khánságnak nagyobb része (a'
Kaukazon a' Terek vizén belől) melly
eddig nem Orosz Országé volt, az Orosz
Tsászár hűségére felesküdt. Ezt a' Khán-
ságot a' gyermek Abu-Szultán bír-
ta, a' ki midőn most Ő Tsászári Felsé-
gének hűségére a' jobbágyi hitet le ten-
né, nagy Vendégséget adott, melly több
napokig tartott és a' mellyben nem tsak
minden ő atyafijai, 's a' Népnek Vénei,
hanem a' szomszéd Nemzeteknek Feje-
delmei is részt vettek, a' kik hogy né-
ki szerentsét kívánjanak Khunszágban
vagy Chumsakban, a' Szultán lakó-
városában megjelentek. — Emanuel
Generális használja a' téli időt a' Hegyi
népeknek megszelídítésére, a' kik most
nem rejtezhetnek el olly könnyen elő-
le, mint a' mult nyáron, midőn az őket
űző Orosz Seregek elől magokat a' He-
gyek barlangjaiba vették. Még eddig min-

dég hitték, hogy a' Szultán segítséget fog nékiek küldeni, de most már látják, hogy a' Török segedelmre hijjában várakoznak.

A' Kereskedés Persiával szembe-
tünöképpen gyarapodik; a' Tiflisi Vá-
mos-laistromok szerint, magában Novem-
ber havában 1828, 177 ezer Rubel ár-
rú Portéka hozattatott bé, és 124 ezer
Rubel árrú vitettetett ki.

Déli Amerika.

Bogotából érkezett tudósítások
szerént, Sucre Generális Columbiában
van és azon tábornak, mellyet Bolívar
Peru ellen küld, vezérlését felválalta.
Ezen tábornak ereje 17,000 emberre té-
tetik. A' Vice-Elölülő Santander, be-
lé van keveredve a' Bolívar ellen ko-
holtt Öszveesküvésbe. A' Bírák halált
ítéltek fejére, de hihetően meg fog Bo-
livár elégedni számkivettetésével. San-
tandernek sokat köszönhet Columbia,
és néki most sem lehet egyebet szemére
vetni, mint azt, hogy Bolivárt soha sem
szenvedhette.

Vera-Cruz, Nov. 28-kán. A' láz-
adás Mexikóban nintsen elnyomattatva.
Generalis Santa Ana a' Pártosok Ve-
zére, — a' kiről a' minapában azt jö-
vendölték, hogy ha a' Köz Társaságból
ki nem fut, fejével lakol vakmerőségéért
— Vera-Cruz tartományából Oaxaca
tartományába által ment, ott a' Fő
várost elfoglalta, az Elölülőnek törvény-
telenül lett választatását a' néppel elhi-
tetni igyekezett; és a' fegyvert letenni
mind addig nem akarja, míg az Elölülő
újra nem választatik.

Németország.

A' Bavariai Király, Báró Hertling
Urat a' Helvétziai Köz Társasághoz Kö-

vetté nevezte. — Stürzer Ur Bavariai
Tanácsos, némelly törvényes tárgyakról
írtt Értekezéseiert, mellyeket ő, a' Fran-
tzia Országlószéknek kívánságára készí-
tett, a' Frantzia Királytól ajándékban az
Iconographie des Grecs et des Ro-
mains Pompás kiadását nyerte, egy
szép levéllel együtt, mellyet a' Külső
Minister Gróf de la Ferronay írt.

Svédország.

Stokholm, Jan. 9-kén. A' Király,
Ullberg Urat a' Polgári Rendnek Szó-
szollóját a' mostani Ország Gyűlésén,
Stokholmi Polgár-mesterré tette. — Az
Ország Rendeinek első Ülése, Új Eszten-
dő napja oltá, a' közelebbi Hétfőn volt.
A' mostani Gyűlések alatt azt jegyzették
meg a' Parasztok Rendjéről, hogy ilyen
tsendes és értelmes magaviseletet, mint
a' minéműt most mutat, még eddig so-
ha sem tapasztaltak nála. Mikor egyik
vagy másik, állításaiban ellen mondokra
talál és azoktól a' magáénál helyesebb
ítéletet hall, olyan jeles Komplimente-
ket tesznek egymásnak, a' mellyeknél
külömbbeket a' Frantzia Parlamentben
sem hallani.

Újabb Tudósítások Nagy Britannia és Irlandiából.

Marquis Anglesea Jan. 19-kén
jött el Dublinból. Már két nappal az
előtt sűrűen érkeztek hozzája a' Fel-Irá-
sok (Adresse) a' Megyéktől és a' Váro-
soktól, mellyekben a' nép, elmenetelen
való sajnálkozását jelentette. Elindulása
napján, a' Dublini Kastély Udvara tele
volt néppel, és minekutánna a' Lord, a'
tiszteletére felgyült Nemességet, az utol-
só Audientziáról, — melly 10 órától 12-
ig tartott — magától elbotsátotta, lóra
ülvén és 4 fijaitól 's a' Nemességtől kí-

sértetvén a' városból kiindult. A' Bóltok a' városban bévoltak zárva, a' Házak ablakai Uri Aszszonyságokkal megrakva, és számlálhatatlan sokaság tolakodott az Utszákon, a' mellyeken a' Lord kifele ment. Mikor Kingstownba érkezett a' Marquis, a' Bútsúbeszédnek hallására, mellyet az oda való Pap, Harcourt Lees Ur előtte felolvasott, kitsordult a' könyű a' szeméből. Nyilván meglátszott Ő Exczáján, hogy megindulva válik el az Irlandiai néptől; de rendkívül való is vala az Enthusiasmus, mellyel az, a' Marquis eránt való tiszteletét és ragaszkodását mutatta. Ágyú szó alatt, és a' könyhullatásig megindult sokaságnak szünni nem tudó Bútsú köszöntései között űlt fel a' nemes Marquis egy 12 Evezős Sajkára és arról ismét egy Gőz-hajóra, melly Holyheadba által vitte.

Másnap, a' Marquis elmenetele után, a' „Polgári és Vallásos szabadságnak Baráti“ Dublinban nagy Gyűlést tartottak. A' jelenlévőknek száma mintegy 4—5 ezerre ment; többnyire Protestansok, de ott voltak Oconnel és Shiel Urak is. Leinster Hertzeg volt az Elölülő. Itt a' következő Határozások tétettek: „Végeztetett 1) hogy senki jobbágytársaink közzül mi nálunk buzgóbban nem ragaszkodik azon Principiumokhoz, mellyek a' Braunschweigi Házat a' Királyi székre emelték. 2) hogy ezen Principiumok a' Polgári és Vallásos szabadságnak rendíthetetlen erősségében állanak. 3) hogy mi, a' kiket Irlandiának sorsa személyesen érdekel, és a' kik ezen Országnak javát szivünkben óhajtjuk, a' mostani nyughatatlan környülállások között kötelességünknek látjuk, belső meggyőztetésünket nyilván megmondani a' felől, hogy azok a' törvények, mellyek az Ő Felsége Római Kathólikus jobbágyaitól a' Polgári jussokat elfogják és a' mellyek hajdan a' Protestans Constitutio-

nak és Vallásnak fenntartására szükségeseknek tartattak, az időnek felvilágosodásával megszűntek azok (t. i. szükségesek) lenni, és a' Constitutio ártalma nélkül eltöröltethetnek. 4) hogy ezen törvényeknek további megmaradása, a' Felvilágosodásnak és szabad gondolkodásnak, melly a' jelenvaló időt olly kitetszőleg characterizálja, terjedése mellett, felette veszedelmes és örökös akadályá marad a' Politikai visszálkodások megszűnésének. 5) hogy ezen törvények különösen Irlandiára nézve, fő-okai a' Háborúságoknak, a' mennyiben a' Politikai visszálkodásokat és Vallásos ellenségeskedéseket örökítik. 6) mi abban a' vélekedésben vagyunk, hogy ha a' Törvényhozó Hatalom ezen rosszakat meg orvosolni haladék nélkül nem siet, azok mind inkább elhatalmaznak és az orvoslást nehezíteni fogják. 7) hogy átaljában az Ország javára különösen pedig Irlandiára nézve felette fontos és szükséges, hogy a' Parlament ezen Országnak állapotját haladék nélkül tekintetbe végye és azt valahára az Ő Felsége minden jobbágyainak köz megelegetésére, engesztelőleg elintézzé. 8) hogy Ő Felségéhez, a' feljebbi Végezéseknek értelmében, egy Esedező levél készíttessék azzal a' alázatos kéréssel, hogy méltóztassék Ő Felsége, ezen Országnak nyughatatlankodtató és boldogtalan állapotjának minél hamarabb lejendő tekintetbe vételét, Parlamentjének ajánlani. 9) Hogy ezen Esedezőlevelet a' mindjárt megnevezendő Urak dolgozzák ki, és az a' Gyűlés eloszlása előtt olvastassék fel. 10) hogy ezen Esedezőlevelet Ő Felségéhez, a' mi érdemes Elölülőnk (Leinster Hertzeg) a' következő Lordoknak és Parlamenti Tanátso- soknak társaságában, nyujtsa bé: Hertzeg Devonshire, és Hg. Somerset, — Marquis: Anglesea, Lansdown, 's a' t. 's a' t. 11) hogy mi jóvá

hagyjuk a' Protestans Nyilatkoz-
tatást, (melly még a' mult November-
ben készült) mellynek Ö Hertzegségek
Leinster és Devonshire, 7 Mar-
quis, 26 Gróf, 11 Viscounte, 22 Bá-
ró, 22 Baronet; 52 Parlament Tanátso-
sok és több mint 2,000 mindenféle ran-
gú Nemesek irták alá neveiket; és a' mi
érdemes Elölülönk megbízattatik, hogy
ezt a' Nyilatkoztatást a' feljebb em-
litett Esedező levéllel együtt Ö Felségé-
hez nyujtsabé. — (12-szer következik.)

Tudományos Dolgok.

Egy egész Nemzetnek boldogítására
elmulthatatlanul megkívántatik, hogy an-
nak Tagjai kezét fogva, öszve vetett vál-
lakkal, vagyis egyesített erővel igyekez-
zenek mind azt munkába venni, és élet-
re hozni, a' mi e' nagy tzelnek elérhe-
tésére eszközül szolgálhat. Vessük sze-
meinket a' virágzó Országokra. Mennyi-
re iparkodnak azok folyvást magok kö-
zött a' földmivelést, 's a' mesterségeknek
minden ágait emelni, tökéletesíteni; hogy
a' kereskedés kiterjesztése és virágozta-
tása által az Nemzet gazdagittatván, an-
nak módja legyen, vagyonainak egy ré-
szét a' Nemzeti tsinosodásra fordítani,
mellyre a' tudományok minden ágainak
gyarapítását 's terjesztését leghathatósabb
eszközül veszik fel. Ezt megfontolván,
annál nagyobb örömmel látják a' két
Magyar Hazának hív Polgárjai, miként
igyekeznek Nemzetünknek buzgó fiai elő-
keresni mind azt, a' miben még hátra
vagyunk; hogy a' közhaszonra szolgál-
ható felvilágosítások, esméretek, és ta-
núságok mind jobban jobban terjedje-
nek a' Hazában.

Uj bizonyosságai ezen hazafiui szent
igyekezeteknek az itt következő 's hat-
hatós pártolást érdemlő szép példák.

Egy Nyomtatott Jelentésben, melly
Bethlen Sz. Miklóson Nov. 1-ső napján

1828 ban költ, olvassuk, hogy Magyar
Klió tzím alatt egy Folyó Irásnak ki-
adása fog ezen esztendőben munkába vé-
tetni, mellynek tárgyai lesznek a) Az Er-
délyi, és azzal egybekötött Magyar Or-
szági történetekre tartozó minden nap-
fényt még nem látott Oklevelek, és Le-
velezések kiadásai. b) Hazánk történetei
egy vagy más részének újabb leírásai.
c) Erdélynek, vagy Erdély kisebb 's na-
gyobb részeinek, egy egy Megyének,
vagy valamelyik Városnak — Topogra-
phiai megismeretetésére szolgáló leírása;
idő szakaszok szerént a' Polgári, Keres-
kedési, Gazdasági állapotnak, Tudomá-
nyos Oskolai Intézeteknek előadása, fel-
világosítása, 's a' t. d) Az Erdélyi akár a'
Papi, akár a' Polgári 's Katonai rendben
elhunyt nevezetes Hazafiaknak, rövid és
fontos Életek leírása. e) Minden régi Em-
lék kövek leírása, mellyek Erdélyben ta-
lálhatnak. f) Az Erdélyi elhunyt és mag-
vaszakadt Nemzetségek történetei a' le-
hetőseggig Oklevelekkel kidolgozva. g)
Az Erdélyi akár dűledékeiben fennálló,
akár egészen elpusztult Várak, Erössé-
gek és egész Helységek történeteinek meg-
esmeretetésére szolgáló Oklevelek és le-
írások.

Egyik tzelja ezen hónaponként kia-
dandó Folyóírásnak, a' mint az itt elő-
adott foglalatjának summás előadásából
is világos, hogy mivel Erdély Történe-
teinek még eddig tsak egy tökéletes Ma-
gyar leírása sins; ez által egy ilyen kí-
vánatos Munkának kiadhatására az elő-
készületek megtétesenek.

Abból, hogy egy illy közhasznú
Igyekezetnek nemtsak pártolását, de még
a' Munkának Szerkeztetését és Kiadását
is most eleinte, míg az tökéletes folya-
matba tétetik, egy Haza Nagyja Nagy
Méltóságú Idősb Gróf Bethlen Im-
re Úr Ö Excellentiája vette magára, és
hogy a' Folyóírás kiadásával semmi ha-

szonkeresés nem levén egybeköttetve, az igen oltsó árú léssen, a' mint a' Jele-
tésben látjuk; szerentsés megindulása és
elterjedése felől semmi kétségünk nem
lehet. — Boldog Haza! mellyben a' Ha-
za Nagyok ilyen módon kezdik a' Tu-
dományokat pártolni. — Reményljük,
hogy rövid időn az egész Jelentéssel ked-
veskedhetünk tisztelt Olvasóinknak Ujsá-
gunk mellett.

(Folytatása Következik.)

T u d o m á n y o s H í r a d á s.

Néhai Tekintetes Tudós S c h w a r t-
n e r M á r t o n Urnak a' Pesti Királyi Fő-
Oskolában a' Diplomatika' és Héraldika
volt Professorának, a' Könyvtár Örzőjé-
nek, és a' Böltselkedő Kar' Seniorának
hagyományából száz forint Vált. Tzed.
ajánltatik a' következő tárgyról ké-
szítendő legjobb értekezésnek jutalmául:

„E quo fonte manavit doctrina de
testamentis in Jure hungarico? Si e Jure
civilis romano hausta est, quaeritur: —
quae conditiones tamen praecipuae testa-
menti romani in testamento hungarico
desiderentur, et quatenus ratio assigna-
ri possit, cur leges hungaricae has con-
ditiones minus observandas censuerint?“

Mitsoda kútfőből származott a' Tes-
tamentomokról való tanítás a' Magyar
Törvényben? Ha Római Törvényből me-
rítetett, kérdés: a' Római Testamentom-
nak mellyik fő feltételei híjjával vagyon
a' Magyar Testamentom, és mi lehet an-
nak az oka, hogy a' Magyar Törvények
ezen feltételeket kevésbé rendelik meg-
tartani?

Azon értekezés, a' melly a' jutal-
mat megnyeri, máshonnan e' tzelra ajánl-

tatott költséggel kinyomlattatik, és an-
nak 12. Példányi a' Szerzőjének általa
datnak.

A' határnap, a' meddig azok, kik a'
kitett jutalomért vetélkedni szándékoz-
nak, értekezéseiket az ide való Királyi
Fő-Oskola' Méltóságos Rectorának, a'
Postabér terhe nélkül, általküldeni tar-
toznak, a' jövő 1830 esztendei Januarius'
Havának utolsó napjára vagyon rendel-
ve; a' nap pedig, a' mellyen a' 100 fo-
rintból álló jutalom a' legjobb értekezés
Szerzőjének oda ítéltetik, az 1830. esz-
tendei Május' elsőjére határoztatott meg.

Az olyan értekezés, a' melly Szer-
zőjének nevét nyilván kijelenti, ezen tu-
dományos vetélkedéshez nem botsáttatha-
tik; hanem tsak az olyan, a' melly, va-
lami jelszót a' homlokán viselvén, Szer-
zőjének nevét, és más ötet megismerte-
tő jeleket egy melléje kaptsolt, de zár-
va lepetsételt levélkében foglalja, a' melly-
re kívülről ugyan azon jelszó legyen írva.

Ezen tudományos vetélkedésre mind
a' hazai, mind a' Külföldi Tudós Férj-
fiak meghívatnak, a' kik értekezéseiket
deák, magyar, német vagy frantzia nyel-
ven készithetik. Költ Pesten Januarius'
20-dikán 1829 esztendőben.

A' Schwartner Jutalom' hagyó-
mányának Gondviselőji.

A' pénz folyamat Februárius 9-dikén;
közép árt:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 97 9/15
Az 1820-béli sorsosok, 162 1/2
Az 1821-béli hasonlók, 124 1/4
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obli-
gátzióji, 53 1/2 for. keltek, mind Conv-
A' Bank-Aktziák keltek 1108 3/5 forinton
Conv. Pénzben.